

BARAZA LA WAWAKILISHI ZANZIBAR

Simu Nam. + 255 24 2230602/1
Fax Nam. + 255 24 2230215
Tovuti: www.zanzibarassembly.go.tz

SANDUKU LA BARUA 902,
ZANZIBAR
Barua Pepe: zahore@zanlink.com

HOTUBA YA MAONI KAMATI YA MAWASILIANO NA UJENZI KUHUSIANA NA MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI YA WIZARA MIUNDOMBINU NA MAWASILIANO KWA MWAKA 2015/2016.

UTANGULIZI.

Mheshimiwa Spika,

Kwanza napenda kuchukua nafasi hii kumshukuru M/Mungu muumba mbingu na ardhi na vyote vilivyomo ndani yake, kwa kutujaalia uzima na afya njema kiasi cha kuweza kukutana tena katika mkutano huu wa mwisho wa Bajeti katika awamu hii ya saba inayoongozwa na Mheshimiwa Dkt Ali Mohammed Shein kwa malengo ya kuwatumikia wananchi wetu waliotuchagua na taifa letu kwa ujumla.

Mheshimiwa Spika,

Pili napenda kukushukuru wewe binafsi kwa kuniruhusu kusimama mbele ya Baraza lako tukufu kuwasilisha maoni ya Kamati ya Mawasiliano na Ujenzi kuhusiana na Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Wizara ya Miundombinu na Mawasiliano kwa mwaka 2015/2016, Aidha napenda kumshukuru Waziri, Naibu Waziri na watendaji wote wa Wizara ya Miundombinu na Mawasiliano wakiongozwa na Katibu Mkuu, kwa kazi nzuri na mashirikiano makubwa waliyotupa katika kipindi chote cha miaka miwili na nusu cha maisha ya kamati hii na hadi leo hii wanawasilisha Bajeti ya Wizara kwa mwaka 2015/2016

Mheshimiwa Spika,

Baraza lako tukufu linaendelea kumkumbuka Marehemu Salmin Awadh Salmin kwa mchango wake mkubwa hasa katika mkutano kama huu wa bajeti kwani alikuwa ni mahiri sana katika kuchambua makadirio ya Bajeti kwa Wizara mbali mbali hususan Wizara hii ya Miundombinu na Mawasiliano, hivyo tunaendelea kumuomba kwa Allah amlaze mahali pema peponi Amin, sambamba na hilo nachukua nafasi hii kuwapa pole wananchi wote walioathirika katika mvua kubwa zilionyesha siku chache zilizopita hakika Serikali itachukua kila jitihada

kuhakikisha kuwa waathirika hao wanarejea katika hali zao za kawaida za maisha.

Mheshimiwa Spika,

Kwa namna ya pekee sasa napenda kuwashukuru Wajumbe wa Kamati yangu kwa mashirikiano makubwa waliyonipatia wakati wote wa uhai wa Kamati yetu, hakika tulifanya kazi kwa pamoja hadi leo hii nawasilisha maoni ya Kamati kuhusu makadiro ya bajeti kwa wizara hii, Insha'Allah M/Mungu atatujalia tutarudi tena kuwatumikia wananchi wetu wa Zanzibar kwa umoja wetu. Kwani kwa hakika mashirikiano yao yamekuwa yakipelekea kazi zetu kufanyika kwa ufanisi wa hali ya juu. Hivyo naomba kuwatambua Wajumbe wenyewe kwa kuwataja majina kama hivi ifuatavyo:-

1. Mhe. Mahmoud Mohamed Mussa	Mwenyekiti
2. Mhe. Panya Ali Abdalla	M/Mwenyekiti
3. Mhe. Ismail Jussa Ladhu	Mjumbe
4. Mhe. Marina Joel Thomas	Mjumbe
5. Mhe. Hussein Ibrahim Makungu	Mjumbe
6. Mhe. Salma Mohammed Ali	Mjumbe
7. Mhe. Mohammed Haji Khalid	Mjumbe

Aidha Kamati yangu katika kutekeleza shughuli zake ilikuwa na makatibu wawili ambao wamekuwa wakishirikiana nasi kwa karibu sana katika kuratibu shughuli zetu mbali mbali za Kamati nao napenda kuwatambua kama ifuatavyo:-

1. Ndg Maryam Rashid Ali	Katibu.
2. Ndg Saad Othman Saad	Katibu.

Mheshimiwa Spika.

Kabla ya kuanza kutekeleza kazi iliyonileta hapa mbele ya Baraza lako tukufu ni vyema ikafahamika kwamba miongoni mwa majukumu ya msingi ya Kamati

yangu ni kuchambua mapendekezo ya Serikali kuhusu makadirio ya Wizara husika ya mapato na matumizi ya kila mwaka kama ambavyo Kanuni ya 112(e) toleo la mwaka 2012 inavyoelekeza, hivyo katika kutekeleza jukumu hilo la kikanuni, Kamati yangu ilichambua kwa umakini wa hali ya juu makadirio ya Wizara hii mnamo tarehe 07/05/2015 na leo hii nawasilisha maoni kwa niaba ya Kamati.

Mheshimiwa Spika.

Baada ya utangulizi huo sasa naomba uniruhusu kuanza kuchambua bajeti hii moja kwa moja, kama hivi ifuatavyo:-

KUHUSU BAJETI INAYOTUMIA PROGRAMU (PBB)

Mheshimiwa Spika,

Kwa mara ya kwanza Serikali imewasilisha bajeti inayotumia mfumo wa Programu (PBB), ambayo kimsingi inalenga kwenye utoaji wa huduma na kuangalia matokeo yake, kimsingi mfumo huu bado ni mpya sana kwa wajumbe wa Baraza lako tukufu na unahitaji mazingatio makubwa zaidi ili kuweza kuuelewa, mfumo huu unaendeshwa kupitia Programu kuu na program ndogo.

Mheshimiwa Spika,

Wizara ya miundombinu na Mawasiliano katika Bajeti hii imepangiwa kuwa na program 4 zenye program ndogo ndogo kwa kila programu kuu. Programu zenyewe ni kama zifuatazo:-

1. Programu ya Miundombinu na Huduma za usafiri wa barabara
2. Programu ya Miundombinu ya Bandari na Viwanja vya ndege
3. Programu ya Huduma za Teknolojia ya Habari na Mawasiliano (TEHAMA)
4. Programu ya Mipango na Utawala katika Sekta ya Usafiri na Mawasiliano.

Mheshimiwa Spika,

Programu ya Miundombinu na Huduma za usafiri wa barabara

Programu hii ina program ndogo 2 ambazo ni program ya ujenzi na Matengenezo ya Barabara na program ya usimamizi wa usafiri wa Barabara, Programu hii imepangiwa TZS Thelathini na tatu bilioni, mia sita ishirini Milioni, laki sita na sitini na nane elfu (**33,620,668,000**). Program hii ina lengo la kuwepo kwa

miundombinu bora na huduma za usafiri wa barabara zilizobora, salama na endelevu,

Mheshimiwa Spika,

Katika programu ndogo ya Ujenzi na Matengenezo ya Barabara ambayo imekasimiwa TZS Thelethini na tatu Bilioni, arobaini na mbili Milioni, laki tisa na thelethini na sita elfu **(33,042,936,000)**. Kamati yangu imekuwa ikitafakari sana juu ya kasma hii na kuona kuwa kasma hii ni ndogo kutengwa kwa ajili ya program hii kwani program hii ina shughuli nyingi zinazohusiana na ujenzi wa barabara ambao kwa ujumla wake una changamoto nyingi ambazo zinahitaji kufanyiwa kazi ikiwemo fidia pamoja na madeni ya wakandarasi wa barabara hizo. Hivyo kwa kutengewa kiasi hichi cha fedha kamati yangu inaona malengo na shabaha hazitafikiwa na hatimae kubakisha mzigo wa madeni ya wakandarasi wa miradi ya barabara kwa Wizara.

Mheshimiwa Spika,

Kuhusu madeni yanayotokana na Ujenzi wa Barabara.

Wizara ya Miundombinu na Mawasiliano kwa muda mrefu imekuwa ni wahanga wa madeni yanayotokana na miradi ya ujenzi wa barabara madeni ambayo yamekuwa yakiathiri bajeti yao kutokana na kulipia madeni ya nyuma badala ya kutekeleza mipango yao ya kibajeti waliyojipangia, nayasema haya kutokana na kamati yangu kushuhudia bajeti ya mwaka 2014/2015 kuwa finyu kwa kulipia madeni ya ujenzi wa barabara mfano wa mradi huo ni mradi wa ujenzi wa barabara tatu ambapo mkandarasi bado anaidai Serikali deni kubwa licha ya kukamilisha ujenzi wa barabara hizo hivyo kupelekea kuathiri bajeti ya Wizara.

Mheshimiwa Spika,

Kamati yangu katika utekelezaji wa Bajeti hii ya mwaka 2015/2016 inaishauri Serikali kupitia Wizara ya Miundombinu na Mawasiliano kuachana na utaratibu wa kutumika fedha za bajeti kulipia madeni ya nyuma, na badala yake Wizara ya Fedha iyachukue madeni ya miradi ya ujenzi wa Barabara na kuwa ni miongoni mwa madeni ya Mfuko mkuu wa Hazina ili bajeti hii itekeleze program ambazo Wizara imejipangia kwa lengo la kuleta matokeo yaliokusudiwa kwa wananchi kupitia programu hii, aidha kamati inashauri katika utekelezaji wa program hii kutosahau kuzifanyia matengenezo barabara mbali mbali ambazo hali yake hairidhishi hasa baada ya mvua kubwa zilizonyesha katika nchi yetu.

Mheshimiwa Spika,

Katika Programu ndogo ya usimamizi wa usafiri wa barabara iliyokasimiwa TZS Mia tano sabini na saba Milioni, Laki saba thelathini na mbili elfu (**577,732,000**). kamati yangu imekuwa ikishuhudia changamoto nyingi katika usafiri wa barabarani kunakopelekea ajali nyingi na kupoteza maisha ya wananchi, lakini bado usimamizi wa usafiri wa barabarani hauridhishi kutokana na kuwepo kwa changamoto nyingi kama vile kukosekana kwa kituo maalumu kwa ajili ya daladala kwani eneo ambalo kwa sasa kimekuwa ni kituo (Kisiwandui Makao Makuu ya CCM) kamati yangu inaona ipo haja ya kutafuta eneo jengine kwa ajili ya kituo hicho ili kuweka haiba ya mji wetu na kukiondoshia pale kilipo kwani sio sehemu sahihi kwa kituo kile kutokana na kuwepo kwa msongamano mkubwa na kusababisha usumbufu kwa wananchi hasa wanafunzi wa skuli ya Kisiwandui.

Mheshimiwa Spika,

Kamati yangu inaomba maelezo ya kina kuhusu kituo kile kwani kamati na Baraza kwa ujumla imekuwa ikilipigia kelele sana suala hillo hivyo tunaomba waziri atakapokuja atupe ufafanuzi juu ya hatma ya kituo kile kwani imekuwa ni kero kubwa kwa wananchi. Sambamba na hilo kamati inashauri Wizara kusimamia vyema suala la usimamizi wa usafiri wa Barabara kwa kuhakikisha kuwa inatoa leseni za udereva kwa wale ambao wanastahiki ili kupunguza wimbi la ajali katika nchi yetu.

Mheshimiwa Spika,

Programu ya Miundombinu ya Bandari na Viwanja vya ndege

Program hii inatekelezwa na Mamlaka ya viwanja vya ndege na Shirika la bandari na ina lengo la kuimarisha miundombinu ya Viwanja vya ndege na Bandari ambayo ina program ndogo mbili nazo ni program ndogo ya miundombinu ya Viwanja vya ndege na programu ndogo ya Miundombinu ya Bandari na usimamizi wa usafiri wa Baharini, kiujumla program hii imekasimiwa kutumia TZS Mia moja Hamsini na mbili Bilioni, mia tatu hamsini na saba milioni na ishirini elfu (**152,357,020,000**). Huduma zitakazotolewa katika program hii ni pamoja na uimarishaji wa kiwanja cha ndege cha kimataifa cha Abeid Amani Karume kwa kujenga jengo jipya la abiria, maegesho ya ndege na maegesho ya magari na huduma ya pili ni uimarishaji wa kiwanja cha ndege cha Pemba kwa uwekwaji wa taa za kuongozea ndege pamoja na kufanya upembuzi

yakinifu wa huduma mbali mbali za kiwanja hicho. Aidha katika program ndogo ya pili ya miundombinu na ya Bandari na usimamizi wa usafiri wa baharini huduma zitakazotolewa ni kuimarisha huduma za bandari ikiwemo ujenzi wa bandari ya mpigaduri na usimamizi wa usafiri wa Baharini.

Mheshimiwa Spika,

Kamati yangu kwa namna ya pekee inaipongeza Mamlaka ya Viwanja vya ndege kwa juhudi zao kubwa wanazochukua za kuboresha uwanja wa kimataifa wa Amani Abeid Karume, sote ni mashahidi hapa wa maendeleo hayo ya kiwanja hicho na tunaomba Serikali waipe Mamlaka hii uwezo zaidi wa kifedha ili kuweza kulikamilisha jengo jipya la Abiria la Terminal II ili uwanja wetu uwe na hadhi kubwa zaidi kimataifa utakaoruhusu ndege mbali za kimataifa kutua nchini kwetu,

Mheshimiwa Spika,

Sambamba na pongezi hizo za dhati ninazozitoa kwa Mamlaka ya uwanja wa ndege kwa juhudi zao kubwa za kuboresha huduma katika kiwanja chetu naomba Waziri atakapokuja kufanya majumuisho ya hotuba yake anipe maelezo ya kina kuhusu kampuni ya Transworld inayotarajiwa kutoa huduma ya ground handling kuanzia kuitishwa kwa tender, kufunga kwa Mkataba pamoja na mambo mengine yanayohusiana na Kampuni hii, kwani kwa mara kadhaa kamati imekuwa ikihoji kuhusiana na suala hili, lakini kwa masikitiko makubwa bado haijapata majibu ya kuridhisha hadi tunaandaa hotuba hii.

Mheshimiwa Spika,

Aidha katika hili Kamati yangu inashauri kwamba Katika utekelezaji wa program hii kuendelezwa uwanja wa ndege wa Pemba ili nao uwe katika hali nzuri utakaowezesha ndege kutua wakati wote, uendelezaji huo ujumuishe uwekaji wa taa, utengezaji na njia za kutua na kurukia ndege nk, kwani hali ilivyosasa ni kwamba ndege haziwezi kuruka au kutua wakati wa usiku kutokana na kukosekana kwa taa za kuongozea ndege.

Mheshimiwa Spika,

Kuhusu Bandari ya mpigaduri

Kwa muda mrefu kamati yangu imekuwa ikishuhudia kuzorota kwa taratibu zitakazoweza kuanza kwa ujenzi wa Bandari ya Mpigaduri licha ya mipango yake ya kiutekelezaji kuwemo katika bajeti iliyopita hivyo kamati inashauri kuwa katika utekelezaji wa program hii ujenzi wa bandari hii ufanyike ili kuimarisha miundombinu ya Bandari na usafiri wa baharini na ili wananchi waweze kunufaika na malengo yaliokusudiwa.

Mheshimiwa Spika,

Kamati inatoa shukurani na pongezi za pekee kwa Serikali kwa uamuzi wa kununua meli mpya ya abiria ambayo gharama zake ni karibu 30. 8 Bilioni, ni imani ya Kamati yangu kuwa kuwasili kwa meli hii na kuanza kazi lile tatizo la usafiri wa baharini litaondoka katika nchi yetu, aidha Kamati inashauri kuwepo na utaratibu wa ukaguzi wa meli wa mara kwa mara ili kuhakikisha kuwa zinaubora unaohitajika kwa lengo la kuepusha ajali zinazoweza kuepukika.

Mheshimiwa Spika,

Programu ya huduma za teknolojia ya Habari na Mawasiliano.

Programu ya huduma za teknolojia ya Habari na Mawasiliano ni program ya 3 ambayo imepangwa katika Wizara ya Miundombinu na Mawasiliano ambayo ina lengo la kuhakikisha huduma bora zenye kuendelea za teknolojia ya habari na Mawasiliano zinapatikana kwa muda wote hapa nchini. Programu hii ina program ndogo mbili ambazo ni program ndogo ya usimamizi wa Miundombinu ya Mawasiliano, ambayo itatoa huduma ya usimamizi wa miundombinu ya mawasiliano ikiwemo kufanya ukaguzi wa Mkonga , usimamizi na ukaguzi wa minara na kusambaza na kuufanyia matengenezo mkonga wa mawasiliano na program ndogo ya usimamizi wa huduma za Mawasiliano, Huduma zitakazotolewa ni pamoja na uwekaji wa anuani za makaazi (postcode), kuanzisha vituo vitakavyotoa huduma za TEHAMA pamoja na mafunzo ya TEHAMA kwa jamii ambapo jumla ya fedha zilizotengwa kwa programu hii ni TZS Mia mbili sitini na mbili Milioni, Laki tatu themanini na mbili elfu **(262,382,000)**.

Mheshimiwa Spika,

Katika program hii kamati inapendekeza kuwa katika utekelezaji wa program hii mradi wa E - Government upewe kipaumbele kwani Wizara ya Miundombinu

na Mawasiliano inahusika katika kutandaza mkonga katika taasisi mbali mbali za Serikali, ili mradi huu wa E - Government uliotumia gharama kubwa ambazo ni fedha za walipa kodi wa nchi hii uonekane matunda yake yaliokusudiwa kwani kamati yangu na Baraza lako tukufu kwa ujumla wake imekuwa ikihoji juu ya mradi huu bila ya kupata majibu yenye kuridhisha hivyo naomba Waziri atakapokuja anipe maelezo yenye siha juu ya Mradi huu wa E – Government ili wananchi wapate kujua hatua iliyofikia ya utekelezaji wa mradi huu wa muda mrefu.

Mheshimiwa Spika,

Programu ya Mipango na Utawala katika Sekta ya Usafiri na Mawasiliano

Programu ya Mipango na Utawala katika sekta ya Usafiri na Mawasiliano ina lengo la kuhakikisha kuwa Wizara inatayarisha mipango bora ya usimamizi mzuri wa rasilimali watu. Programu hii ina programu ndogo tatu ambazo ni programu ndogo ya utawala na uendeshaji, na programu ndogo ya mipango na sera katika sekta ya usafiri na mawasiliano na programu ndogo ya kuratibu wa shughuli za Wizara Pemba, kwa ujumla Programu hii imetengewa TZS Bilioni mbili, Mia nane sitini na nane Milioni, Laki sita na thelathini elfu **(2,868,630,000)**.

Mheshimiwa Spika,

Programu hii imejikita zaidi katika kusimamia masuala ya utawala na mipango na rasilimali watu, ambapo shughuli zinazotarajiwa kutekelezwa ni pamoja na kupanga, kuratibu na kusimamia shughuli za Wizara na mradi wa kuimarisha muundo wa taasisi wa sekta ya usafirishaji na mawasiliano, Kamati yangu haina tatizo na kasma iliyopangwa kwa ajili ya programu hii kwani shughuli zilizopangwa kwa ajili ya programu hii zimejikita katika kuzingatia maslahi ya watumishi ya Wizara pamoja na kusimamia masuala ya mafunzo ya watumishi hao ili kuhakikisha kuwa programu zilizopangwa zinatekelezwa kwa ufanisi.

Mheshimiwa Spika,

Kamati yangu pia ilipata nafasi ya kupitia idadi ya watenda kazi kwa programu na imegundua kuwa katika programu ya Miundombinu na Huduma za usafiri wa Barabara ambayo imekadiriwa kuwa na jumla ya watenda kazi 485 lakini katika hao mhandisi ni mmoja tu na kama ambavyo tunafahamu kuwa ujenzi wa barabara unahitaji utaalamu sana hivyo kuwepo kwa mhandisi huyo mmoja kamati yangu inahisi ni changamoto hivyo tunashauri kuwa Wizara iongeze idadi ya wahandisi ili programu hii itekelezeke ipasavyo na shabaha

zilizokusudiwa ziweze kufikiwa. Aidha katika idadi ya watendakazi kwa programu nyengine Kamati yangu imeridhika nayo na inashauri watenda kazi wapatiwe stahiki zao kama ambavyo utaratibu unavyoelekeza ili kuwapa ari ya kutekeleza majukumu yao.

Mheshimiwa Spika,

Kwa kumaliza, kamati yangu imejaribu kuelezea kwa kifupi kuhusu mambo mbali mbali yaliomo katika Wizara hii na tumejaribu kutoa ushauri na mapendekezo mbali mbali ambayo kamati yangu inaamini kuwa yakizingatiwa ipasavyo yatapelekea ufanisi katika utekelezaji wa Programu zilizomo katika bajeti ya mwaka 2015/16.

Mheshimiwa Spika,

Mwisho kabisa nawaomba Wajumbe wa Baraza lako Tukufu waichangie Bajeti hii kwa lengo la kuiboresha, kushauri, kuelekeza na hatimae waipitishie Bajeti hii muhimu kwa ajili ya maendeleo ya nchi yetu.

Mheshimiwa Spika,

Nawashukuru kwa kunisikiliza na naunga mkono hoja.

Ahsante.

.....
Mahmoud Mohammed Mussa,
Mwenyekiti,
Kamati ya Mawasiliano na Ujenzi,
Baraza la Wawakilishi,
Zanzibar.